

פתרון תרגיל בית 3

שאלה 1

יהיו $A, B \in \mathbb{F}^{n \times n}$. הוכח: AB הפיכה $\Leftrightarrow A$ הפיכה וגם B הפיכה.

פתרון

הערה

ראינו בהרצאה שאם $C, D \in \mathbb{F}^{n \times n}$ כך ש $CD = I$ אז $DC = I$ ו C, D מטריצות הפיכות.

\Leftarrow

נתון ש AB מטריצה הפיכה ולכן קיימת מטריצה C כך ש $C(AB) = (AB)C = I$.

מהאסוציאטיביות בכפל מטריצות נקבל ש $I = (AB)C = A(BC)$ ומההערה נקבל ש A הפיכה והמטריצה BC היא ההופכית שלה.

מהאסוציאטיביות בכפל מטריצות נקבל ש $I = C(AB) = (CA)B$ ומההערה נקבל ש A הפיכה והמטריצה BC היא ההופכית שלה.

\Rightarrow

נתון ש A הפיכה ולכן קיימת מטריצה A^{-1} כך $AA^{-1} = A^{-1}A = I$.

נתון ש B הפיכה ולכן קיימת מטריצה B^{-1} כך $BB^{-1} = B^{-1}B = I$.

$$(AB)(B^{-1}A^{-1}) = (A(BB^{-1}))A^{-1} = (A \cdot I) \cdot A^{-1} = AA^{-1} = I$$

קיבלנו ש AB מטריצה הפיכה וההופכית שלה היא $B^{-1}A^{-1}$.

שאלה 2

יהיו $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 6 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 2 & 4 & 3 \end{pmatrix}$ מצא שתי מטריצות הפיכות P, Q כך ש $B = PAQ$.

פתרון

נבצע פעולות עמודה אלמנטאריות עד שנקבל את המטריצה B .

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 6 \end{pmatrix} \xrightarrow{c_3 - c_2 \rightarrow c_3} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 3 & 1 \\ 3 & 4 & 2 \end{pmatrix} \xrightarrow{c_1 \leftrightarrow c_3} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 2 & 4 & 3 \end{pmatrix}$$

המטריצה האלמנטארית המתאימה לפעולת העמודה $c_3 - c_2 \rightarrow c_3$ היא

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

המטריצה האלמנטארית המתאימה לפעולת העמודה $c_1 \leftrightarrow c_3$ היא

$$\begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

מכיוון שעבור פעולת עמודה אלמנטארית ρ ומטריצה כלשהי A מתקיים $\rho(A) = A\rho(I)$ נקבל ש

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 3 & 1 \\ 3 & 4 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 6 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

ואז

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 2 & 4 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 6 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 2 & 4 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 4 \\ 3 & 4 & 6 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

שאלה 3

א. מצא את המטריצה ההופכית של המטריצה

$$\begin{pmatrix} 2 & 3 & 4 & 5 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 1 & 2 & 3 \\ 1 & 1 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

ב. חשב את המטריצה ההופכית (מעל \mathbb{Z}_5)

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 1 & 2 \\ 2 & 3 & 1 \end{pmatrix}$$

פתרון

$$\left(\begin{array}{cccc|cccc} 2 & 3 & 4 & 5 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 3 & 4 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 2 & 3 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 2 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right) \begin{matrix} R_1 - 2R_3 \rightarrow R_3 \\ R_1 - 2R_4 \rightarrow R_4 \\ R_1 - 2R_4 \rightarrow R_4 \end{matrix} \approx \left(\begin{array}{cccc|cccc} 2 & 3 & 4 & 5 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & -2 & -3 & 1 & -2 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & -1 & 1 & 0 & -2 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 1 & 1 & 0 & 0 & -2 \end{array} \right)$$

$$\begin{matrix} \frac{1}{2}R_4 \rightarrow R_4 \\ \frac{1}{2}R_3 \rightarrow R_3 \\ \frac{1}{2}R_2 \rightarrow R_2 \\ \frac{1}{2}R_1 \rightarrow R_1 \end{matrix} \approx \left(\begin{array}{cccc|cccc} 2 & 3 & 4 & 5 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & -2 & -3 & 1 & -2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -2 & -4 & 2 & -2 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -2 & 2 & -2 & 0 & -2 \end{array} \right) \approx \left(\begin{array}{cccc|cccc} 1 & 1.5 & 2 & 2.5 & 0.5 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 3 & -1 & 2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 2 & -1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 0 & 1 \end{array} \right)$$

$$\begin{matrix} R_1 - 2.5R_4 \rightarrow R_1 \\ R_2 - 3R_4 \rightarrow R_2 \\ R_3 - 2R_4 \rightarrow R_3 \end{matrix} \approx \left(\begin{array}{cccc|cccc} 1 & 1.5 & 2 & 0 & 3 & -2.5 & 0 & -2.5 \\ 0 & 1 & 2 & 0 & 2 & -1 & 0 & -3 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & -1 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 0 & 1 \end{array} \right) \begin{matrix} R_1 - 2R_3 \rightarrow R_1 \\ R_2 - 2R_3 \rightarrow R_2 \end{matrix} \approx \left(\begin{array}{cccc|cccc} 1 & 1.5 & 0 & 0 & 1 & -0.5 & -2 & 1.5 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & -1 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 0 & 1 \end{array} \right)$$

$$\begin{matrix} R_1 - 1.5R_2 \rightarrow R_1 \end{matrix} \approx \left(\begin{array}{cccc|cccc} 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & -2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & -1 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -1 & 1 & 0 & 1 \end{array} \right)$$

ב.

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 3 & 1 & 2 & 0 & 1 & 0 \\ 2 & 3 & 1 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{2R_1+R_2 \rightarrow R_2 \\ 3R_1+R_3 \rightarrow R_3}} \approx \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 4 & 0 & 3 & 0 & 1 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_2 \leftrightarrow R_3} \approx \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 & 3 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 3 & 2 & 1 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{2R_3 \rightarrow R_3 \\ 4R_2 \rightarrow R_2}} \approx \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 2 & 0 & 4 \\ 0 & 0 & 1 & 4 & 2 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow{R_1+3R_2 \rightarrow R_1} \approx \begin{pmatrix} 1 & 0 & 3 & 2 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 0 & 2 & 0 & 4 \\ 0 & 0 & 1 & 4 & 2 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1+2R_3 \rightarrow R_1} \approx \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 4 & 2 \\ 0 & 1 & 0 & 2 & 0 & 4 \\ 0 & 0 & 1 & 4 & 2 & 0 \end{pmatrix}$$

שאלה 4

תהינה A ו B מטריצות ריבועיות מאותו סדר, כך שמתקיים $A^3 = I$ ו $BA = A(A+I)$.

א. הוכיחו כי $A^{-1} = A^2$.

ב. הוכיחו כי $B = A + I$.

ג. הוכיחו כי $BABA = A^2B^2$.

פתרון

א. $A^3 = A^2A = AA^2 = I \Rightarrow A^2 = A^{-1}$.

ב.

$$BA = A(A+I) = A^2 + AI = A^2 + A$$

$$\Rightarrow BAA^{-1} = BI = B = (A^2 + A)A^{-1} = A^2A^{-1} + AA^{-1} = A + I$$

ג.

$$BABA = [A(A+I)]^2 = (A^2 + A)^2 = A^4 + 2A^3 + A^2 = A^2(A^2 + 2A + I) = A^2(A+I)^2 = A^2B^2$$

שאלה 5

$$T_\varphi = \begin{pmatrix} \cos \varphi & -\sin \varphi \\ \sin \varphi & \cos \varphi \end{pmatrix} \text{ נסמן}$$

א. הוכח כי לכל α, β ממשיים מתקיים $T_\alpha \cdot T_\beta = T_{\alpha+\beta}$.

ב. הוכח כי לכל α ממשי מתקיים $T_\alpha^{-1} = T_{-\alpha}$.

ג. תנו דוגמא למטריצה A 2×2 , כך שמתקיים $A^6 = I$.

פתרון

א.

$$T_\alpha T_\beta = \begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha \\ \sin \alpha & \cos \alpha \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos \beta & -\sin \beta \\ \sin \beta & \cos \beta \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \alpha \cos \beta - \sin \alpha \sin \beta & -(\cos \alpha \sin \beta + \sin \alpha \cos \beta) \\ \sin \alpha \cos \beta + \cos \alpha \sin \beta & -\sin \alpha \sin \beta + \cos \alpha \cos \beta \end{pmatrix} =$$

$$\left[\sin(\alpha \pm \beta) = \sin \alpha \cos \beta \pm \cos \alpha \sin \beta, \cos(\alpha \pm \beta) = \cos \alpha \cos \beta \mp \sin \alpha \sin \beta \right]$$

$$= \begin{pmatrix} \cos(\alpha + \beta) & -\sin(\alpha + \beta) \\ \sin(\alpha + \beta) & \cos(\alpha + \beta) \end{pmatrix} = T_{\alpha+\beta}$$

ב.

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}^{-1} = \frac{1}{ad-bc} \begin{pmatrix} d & -b \\ -c & a \end{pmatrix}$$

נשתמש בנוסחה

ובכך ש $\cos(-\alpha) = \cos(\alpha)$, $\sin(-\alpha) = -\sin(\alpha)$

$$T_{\alpha}^{-1} = \frac{1}{\cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha} \begin{pmatrix} \cos \alpha & \sin \alpha \\ -\sin \alpha & \cos \alpha \end{pmatrix} = \frac{1}{1} \begin{pmatrix} \cos(-\alpha) & -\sin(-\alpha) \\ \sin(-\alpha) & \cos(-\alpha) \end{pmatrix} = T_{-\alpha}$$

ג.

ע"פ סעיף א מתקיים $T_{\alpha}^6 = T_{6\alpha}$. לכן אם נבחר $\alpha = \frac{\pi}{3}$ אזי נקבל:

$$T_{\frac{\pi}{3}}^6 = \begin{pmatrix} \cos \frac{\pi}{3} & -\sin \frac{\pi}{3} \\ \sin \frac{\pi}{3} & \cos \frac{\pi}{3} \end{pmatrix}^6 = \begin{pmatrix} \cos 2\pi & -\sin 2\pi \\ \sin 2\pi & \cos 2\pi \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

שאלה 6

יהא \mathbb{R}^2 עם פעולת חיבור וקטורים הרגילה. בכל אחד מהסעיפים הבאים מוצעת הגדרה לכפל בסקלר. בדוק האם ההצעה אכן נותנת מרחב וקטורי.

א. $\alpha(x, y) = (\alpha x, y)$

ב. $\alpha(x, y) = (\alpha x, 0)$

ג. $\alpha(x, y) = (\alpha^2 x, \alpha^2 y)$

ד. $\alpha(x, y) = (0, 0)$

פתרון

א. ההצעה לא נותנת מרחב וקטורי. אם $y \neq 0$:

$$(1+1)(x, y) = (x, y) + (x, y) = (2x, 2y) \neq (2x, y)$$

ב. ההצעה לא נותנת מרחב וקטורי. אם $y \neq 0$:

$$(1+1)(x, y) = (x, y) + (x, y) = (2x, 2y) \neq (2x, 0)$$

ג. ההצעה לא נותנת מרחב וקטורי. אם $x, y \neq 0$:

$$(1+1)(x, y) = (x, y) + (x, y) = (2x, 2y) \neq (4x, 4y)$$

ד. ההצעה לא נותנת מרחב וקטורי. אם $y \neq 0$:

$$(1+1)(x, y) = (x, y) + (x, y) = (2x, 2y) \neq (0, 0)$$

שאלה 7

אם U, V מרחבים וקטורים מעל אותו שדה \mathbb{F} , אפשר להגדיר את מרחב המכפלה $U \times V$ כמרחב וקטורי מעל \mathbb{F} , בצורה הבאה:

$$U \times V := \{(u, v) : u \in U, v \in V\}$$

- סכום וקטורים לפי רכיבים $(u_1, v_1) + (u_2, v_2) := (u_1 +_U u_2, v_1 +_V v_2)$
 - כפל סקלרי - $\alpha(u, v) := (\alpha u, \alpha v)$
- הוכח שמרחב המכפלה הוא אכן מרחב וקטורי.

פתרון

כדי להוכיח שמרחב המכפלה הוא מרחב וקטורי יש להראות שכל האקסיומות מתקיימות:

סגירות החיבור

יהיו $(u_1, v_1), (u_2, v_2) \in U \times V$ ז"א $u_1, u_2 \in U \wedge v_1, v_2 \in V$ מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$(u_1, v_1) +_{U \times V} (u_2, v_2) = (u_1 +_U u_2, v_1 +_V v_2) \in U \times V \text{ ולכן } u_1 +_U u_2 \in U \wedge v_1 +_V v_2 \in V$$

קיבוצ

יהיו $(u_1, v_1), (u_2, v_2), (u_3, v_3) \in U \times V$ ז"א $u_1, u_2, u_3 \in U \wedge v_1, v_2, v_3 \in V$ מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$\begin{aligned} (u_1 +_U u_2) +_U u_3 &= u_1 +_U (u_2 +_U u_3) \wedge (v_1 +_V v_2) +_V v_3 = v_1 +_V (v_2 +_V v_3) \\ ((u_1, v_1) +_{U \times V} (u_2, v_2)) +_{U \times V} (u_3, v_3) &= (u_1 +_U u_2, v_1 +_V v_2) +_{U \times V} (u_3, v_3) = \\ &= ((u_1 +_U u_2) +_U u_3, (v_1 +_V v_2) +_V v_3) = (u_1 +_U (u_2 +_U u_3), v_1 +_V (v_2 +_V v_3)) = \\ &= (u_1, v_1) +_{U \times V} ((u_2, v_2) +_{U \times V} (u_3, v_3)) \end{aligned}$$

איבר נייטרלי

מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים קיימים $0_U \in U \wedge 0_V \in V$ כך שלכל $u \in U, v \in V$ מתקיים

$$u +_U 0_U = u \wedge v +_V 0_V = v$$

יהי $(0_U, 0_V) \in U \times V$ נקבל ש $0_U \in U \wedge 0_V \in V$ מכיוון ש $u +_U 0_U = u \wedge v +_V 0_V = v$

$$(u, v) +_{U \times V} (0_U, 0_V) = (u +_U 0_U, v +_V 0_V) = (u, v)$$

איבר נגדי

יהי $(u, v) \in U \times V$ איבר כלשהו ז"א $u \in U \wedge v \in V$ מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים קיימים

$$-u \in U, -v \in V \text{ כך ש } -u +_U u = 0_U \wedge -v +_V v = 0_V$$

מכיוון ש $-u \in U, -v \in V$ נקבל ש

$$(-u, -v) +_{U \times V} (u, v) = (-u +_U u, -v +_V v) = (0_U, 0_V)$$

חילוף

יהיו $(u_1, v_1), (u_2, v_2) \in U \times V$ ז"א $u_1, u_2 \in U \wedge v_1, v_2 \in V$ מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$u_1 +_U u_2 = u_2 +_U u_1 \wedge v_1 +_V v_2 = v_2 +_V v_1$$

ולכן

$$(u_1, v_1) +_{U \times V} (u_2, v_2) = (u_1 +_U u_2, v_1 +_V v_2) = (u_2 +_U u_1, v_2 +_V v_1) = (u_2, v_2) +_{U \times V} (u_1, v_1)$$

כפל בסקלר

סגירות

יהי $(u, v) \in U \times V$ איבר כלשהו ויהי $\alpha \in F$ ז"א $u \in U \wedge v \in V$ מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$\alpha(u, v) = (\alpha u, \alpha v) \in U \times V \text{ . } \alpha u \in U \wedge \alpha v \in V$$

קיבוצ

יהי $(u, v) \in U \times V$ איבר כלשהו ויהיו $\alpha, \beta \in F$. $u \in U \wedge v \in V$ מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$(\alpha\beta)u = \alpha(\beta u) \wedge (\alpha\beta)v = \alpha(\beta v)$$

$$(\alpha\beta)(u, v) = ((\alpha\beta)u, (\alpha\beta)v) = (\alpha(\beta u), \alpha(\beta v)) = \alpha(\beta u, \beta v) = \alpha(\beta(u, v))$$

כפל יחידה

הי $(u, v) \in U \times V$ איבר כלשהו. ז"א $u \in U \wedge v \in V$. מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$1 \cdot (u, v) = (1 \cdot u, 1 \cdot v) = (u, v) \quad 1 \cdot u = u \wedge 1 \cdot v = v$$

פילוג

יהיו $(u_1, v_1), (u_2, v_2) \in U \times V$ ויהי $\alpha \in F$ ז"א $u_1, u_2 \in U \wedge v_1, v_2 \in V$. מכיוון ש U, V מרחבים

$$\alpha(u_1 + u_2) = \alpha u_1 + \alpha u_2 \wedge \alpha(v_1 + v_2) = \alpha v_1 + \alpha v_2$$

$$\begin{aligned} \alpha((u_1, v_1) + (u_2, v_2)) &= \alpha((u_1 + u_2), (v_1 + v_2)) = (\alpha(u_1 + u_2), \alpha(v_1 + v_2)) = \\ &= ((\alpha u_1 + \alpha u_2), (\alpha v_1 + \alpha v_2)) = (\alpha u_1, \alpha v_1) + (\alpha u_2, \alpha v_2) = \alpha(u_1, v_1) + \alpha(u_2, v_2) \end{aligned}$$

הי $(u, v) \in U \times V$ איבר כלשהו ויהיו $\alpha, \beta \in F$. $u \in U \wedge v \in V$. מכיוון ש U, V מרחבים וקטורים

$$(\alpha + \beta)u = \alpha u + \beta u \wedge (\alpha + \beta)v = \alpha v + \beta v$$

$$\begin{aligned} (\alpha + \beta)(u, v) &= ((\alpha + \beta)u, (\alpha + \beta)v) = (\alpha u + \beta u, \alpha v + \beta v) = \\ &= (\alpha u, \alpha v) + (\beta u, \beta v) = \alpha(u, v) + \beta(u, v) \end{aligned}$$

שאלה 8

א. בדוק האם הוקטורים הבאים תלויים ליניארית ב $\mathbb{R}[x]$ מעל \mathbb{R} :

$$f_1(x) = 1 + 3x + x^2 - 2x^3 - 3x^4, f_2(x) = 1 + 4x + 3x^2 - x^3 - 4x^4$$

$$f_3(x) = 2 + 3x - 4x^2 - 7x^3 - 3x^4, f_4(x) = 3 + 8x + x^2 - 7x^3 - 8x^4$$

ב. מצא לאילו ערכים של a יהיו הוקטורים הבאים בלתי תלויים ליניארית ב \mathbb{R}^3 :

$$v_1 = (1, 2, a), v_2 = (2a + 1, 2, 3), v_3 = (2, 4, a - 1)$$

פתרון

א.

נדרג את המטריצה

$$\begin{pmatrix} 1 & 3 & 1 & -2 & -3 \\ 1 & 4 & 3 & -1 & -4 \\ 2 & 3 & -4 & -7 & -3 \\ 3 & 8 & 1 & -7 & -8 \end{pmatrix} \begin{matrix} R_1 - R_2 \rightarrow R_2 \\ 2R_1 - R_3 \rightarrow R_3 \\ 3R_1 - R_4 \rightarrow R_4 \end{matrix} \approx \begin{pmatrix} 1 & 3 & 1 & -2 & -3 \\ 0 & -1 & -2 & -1 & 1 \\ 0 & 3 & 6 & 3 & -3 \\ 0 & 1 & 2 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

ע"י פעולת השורה $R_2 + R_4 \rightarrow R_4$ נקבל שורת אפסים ולכן הוקטורים תלויים ליניארית.

ב.

נדרג את המטריצה

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & a \\ 2a+1 & 2 & 3 \\ 2 & 4 & a-1 \end{pmatrix} \begin{matrix} 2R_1 - R_3 \rightarrow R_3 \\ (2a+1)R_1 - R_2 \rightarrow R_2 \end{matrix} \approx \begin{pmatrix} 1 & 2 & a \\ 0 & 4a & 2a^2 + a - 3 \\ 0 & 0 & a + 1 \end{pmatrix}$$

כאשר $a \neq -1, a \neq 0$ נקבל שהוקטורים בת"ל.

שאלה 9

יהי \mathbb{R}^2 עם פעולות החיבור והכפל הבאות:

- פעולת חיבור: לכל $P_1, P_2 \in \mathbb{R}^2$ נגדיר $P_1 \oplus P_2$ להיות אמצע הקטע $P_1 P_2$.

• פעולת כפל בסקלר: לכל $P \in \mathbb{R}^2, t \in \mathbb{R}$ נגדיר $t \otimes P$ להיות סיבוב הוקטור \overline{OP} רדיאנים נגד כיוון השעון.

א. חשב את הביטויים הבאים:

• $(1,7) \oplus (8,3)$

• $\pi \otimes (1,3)$

• $\left(\frac{\pi}{2} \otimes (1,1)\right) + \left(\frac{\pi}{4} \otimes (0,2)\right)$

ב. האם \mathbb{R}^2 עם פעולות החיבור והכפל שהגדרנו בשאלה הוא מרחב וקטורי מעל שדה הממשיים? הוכח את תשובתך!!!

פתרון

סעיף א

$$\pi \otimes (1,3) = (-1, -3), (1,7) \oplus (8,3) = (4.5, 5)$$

$$\left(\frac{\pi}{2} \otimes (1,1)\right) + \left(\frac{\pi}{4} \otimes (0,2)\right) = (-1,1) + (-\sqrt{2}, \sqrt{2}) = (-1-\sqrt{2}, 1+\sqrt{2})$$

סעיף ב

המבנה הנתון הוא לא מרחב וקטורי מעל שדה הממשיים. נתבונן ב $(0,0), (0,4), (0,8) \in \mathbb{R}^2$

$$((0,0) + (0,4)) + (0,8) = (0,2) + (0,8) = (0,5)$$

$$(0,0) + ((0,4) + (0,8)) = (0,0) + (0,6) = (0,3)$$

שאלה 10

בכל אחד מהסעיפים הבאים, בדוק האם הנפרש שווה לקבוצה המשווית אליו. אם כן, בטא איבר כללי של הקבוצה באמצעות הוקטורים הנתונים. אם לא, מצא איבר שנמצא בקבוצה ולא בנפרש:

א. $\mathbb{R}^3 = \text{span}\{(2,0,4), (0,1,0), (6,5,12)\}$?

ב. $\mathbb{R}_3[x] = \text{span}\{1, x + x^2, 4x^3 + x^2, 2x\}$?

ג. $\mathbb{R}^{2 \times 2} = \text{span}\left\{\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 3 \\ 3 & 5 \end{pmatrix}\right\}$?

פתרון

סעיף א

הנפרש לא שווה לקבוצה המשווית אליו.

$$(0,0,1) \notin \text{span}\{(2,0,4), (0,1,0), (6,5,12)\}$$

מכיוון שאם $(0,0,1) \in \text{span}\{(2,0,4), (0,1,0), (6,5,12)\}$ אז היינו מקבלים $\alpha, \beta, \gamma \in \mathbb{R}$ כך ש

$$(0,0,1) = \alpha(2,0,4) + \beta(0,1,0) + \gamma(6,5,12) \wedge 2\alpha + 6\gamma = 0 \wedge 4\alpha + 12\gamma = 1$$

סעיף ב

הנפרש שווה לקבוצה המשווית אליו.

$$\mathbb{R}_3[x] = \text{span}\{1, x + x^2, 4x^3 + x^2, 2x\}$$

$$a_0 + a_1x + a_2x^2 + a_3x^3 = a_0 \cdot 1 + \left(a_2 - \frac{1}{4}a_3\right)(x + x^2) + \frac{1}{4}a_3(4x^3 + x^2) + \left(\frac{1}{2}a_1 - \frac{1}{2}a_2 + \frac{1}{8}a_3\right) \cdot (2x)$$

סעיף ג

הנפרש לא שווה לקבוצה המשווית אליו

$$\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \notin \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 3 \\ 3 & 5 \end{pmatrix} \right\}$$

אז היינו מקבלים $\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \in \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 3 \\ 3 & 5 \end{pmatrix} \right\}$ מכיוון שאם

$$\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{R} \text{ כך ש}$$

$$\alpha + \beta + 5\delta = 0, 2\alpha + \beta + 5\delta = 1 \rightarrow \alpha = 1$$

$$2\alpha - \beta + \gamma + 3\delta = 0, \alpha - \beta + \gamma + 3\delta = 0 \rightarrow \alpha = 0$$